

442 raketová brigáda Hvězdov

Smlouva z 16.10.1968 mezi ČSSR a SSSR umožňovala vytvoření operačního uskupení čítající 75.000 osob, 200 letounů a vrtulníků. Původně sovětská strana požadovala rozmístění vojsk v devíti tzv. divizních rajonech, z toho pěti v Čechách (Domažlice, Mladá Boleslav, Mimoň, Děčín, Vysoké Mýto), dvou na Moravě (Bruntál, Olomouc) a dvou na Slovensku (Nové Zámky, Banská Bystrica). Nakonec bylo na čs. území ponecháno "pouze" pět výše uvedených vševojskových divizí. Posádková velitelství intervenčních vojsk byla v souvislosti s jejich postupným odchodem zrušena. Vojenští představitelé "spřátelené" sovětské armády byli pro styk s institucemi čs. civilní správy ponecháni pouze v Praze, Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně, Ostravě, Bratislavě, Banské Bystrici a Košicích.

Následné vynucené dislokační změny se týkaly asi stovky útvarů čs. armády. Ve velmi krátké době se muselo přesunout 1200 tanků, 700 obrněných transportérů a 1100 děl. Do nových posádek odešlo sloužit téměř 5000 vojáků z povolání, 24000 vojáků základní služby a 900 občanských pracovníků vojenské správy. Sedm posádek čs. strana uvolnila do 8 dnů, čtrnáct posádek do dvou týdnů a jedenáct posádek do 23 dnů.

Nebylo zcela jasné, zda se již od pozdního léta 1968, kdy vrcholila stavba jaderných depotů, nacházeli na československém území

příslušníci sovětských raketových sil. Vzhledem k nedostupnosti relevantních dokumentů zůstává otevřená možnost, že mohli být součástí sovětského invazního kontingentu. Teprve po odchodu sovětských jednotek v roce 1991 je zjišťováno, že minimálně od počátku sedmdesátých let byly na československém území dislokovány jako součást Střední skupiny sovětských vojsk dvě raketové brigády. 442. (ракетная бригада 9К79) raketová brigáda ve Hvězdově měla ve výzbroji raketový systém 9К79 „Тоčka“ (SS-21 Scarab) krátkého dosahu. Ve Hvězdově bylo umístěno 18 odpalovacích zařízení 9P129 na obojživelném automobilu BAZ-5921. Na území Československa byla ještě jedna posádka, kde byla dislokována 185. raketová brigáda Střední skupiny sovětských vojsk. Výzbroj svazku představovalo 12 raketových kompletů operačně-taktického dosahu R-300 (tzv. SCUD), byl to Turnov.

Jednotlivé raketové oddíly byly jenom v osmi divizích (po dvou v SSV, MVO, LVO po jedné pak u Baltiku a SKVO). Ve Střední skupině vojsk to byla pravděpodobně 442. hvězdovská brigáda. Tyto systémy byly schváleny do výzbroje sovětské armády v roce 1976 jako divizní raketový systém s dálkovou účinností do 120 km, přičemž raketa 9M79 komplexu byla schopna nést konvenční (do 500 kg) nebo jadernou bojovou hlavici s kapacitou až 10 kilotun. Podle doby budování palpostů by se opravdu mohlo jednat o rok 1976–7, kdy do Hvězdova dorazila 442. raketová brigáda. Palposty byly pouze cvičné, neboť dostřel rakety byl pouze 70 resp. 120 km.

Proč právě „Тоčky“ a proč ve Hvězdově? Na to lze odpovědět historickými fakty.

V roce 1979 vešlo ve známost, že USA předpokládaly v letech 1983 – 1985 rozmístit na území NSR 108 nových balistických raket středního doletu „Peršing 2“ namísto raket krátkého doletu „Peršing T“.

Raketa „Peršing 2“ s doletem 2500 km. se skříňovými hlavnicemi dvou typů (s jaderným i konvenčním vybavením) vyznačujících se ničením jak pozemních objektů, tak také vysoce opevněných objektů s možností pronikání do hloubky 70 - 100 m a následným odstřelem. Vysoká přesnost střelby je definována hodnotou kruhové odchylky 20 až 40 m. Z výpočtů letových časů rakety „Peršing 2“ do Moskvy bylo zjištěno, že se jedná pouze o 10 - 12 min. Bylo celkem zřejmé, že to bylo akutní nebezpečí, hrozba a reálná možnost náhlého zničení chráněného střediska řízení státu a ozbrojených sil. V podstatě, raketa „Peršing 2“ byla pistole se zvednutým kohoutkem přiložená k spánku Moskvy.

Hvězdov I.

47415 - 442. raketová brigáda; (442 ракетная бригада 9К79 Гвездов)

Raketový komplex 9К79-1 "Точка-У"

Raketový nosič 9M79 s hlavicí

Technicko-taktická data

Délka: 6,4 m

Průměr těla rakety: 0,65 m

Startovací hmotnost: 2 000 kg

Hmotnost hlavice: 482 kg

Hlavice: tříštivo-trhavá, chemická,
jaderná, kazetová

Dosah: 70 km

Středová úchylka: 150 m

9K79 Točka je taktický mobilní raketový komplex krátkého dosahu konstruovaný pro útoky proti pozemním stacionárním cílům.

Jednostupňový raketový nosič **9M79** má motor na tuhé pohonné hmoty. Může nést nukleární, chemickou nebo konvenční hlavicí (tříštivo-trhavou, proti vzletovým a přistávacím drahám, s protipěchotní nebo protipěchotní submunicí). Raketa využívá inerciální naváděcí systém. Řízení sestává ze čtyř kormidel (podobná se nachází i na 9K714 Oka) nalézajících se v zadní části střely, které ovládají raketu ve vzestupné a závěrečné fázi letu v zemské atmosféře. Minimální dolet činí 15 km a maximální 70 km.

Raketa je přepravována a odpalována z šestikolového odpalovacího zařízení **9P129** postaveného na podvozku BAZ-5921. Pohon prostředku zajišťuje motor 5D20K-300 s maximálním výkonem 221 kW. Pracoviště čtyřčlenné osádky se nachází v přední části vozidla, hned za ní je umístěna vlastní raketa.

Osádka dokáže raketu odpálit do 16 minut od

příjezdu do nepřipraveného palpostu. Odpalovací zařízení může být znovu nabito asi za 20 minut. Pro zvýšení stability při odpalu rakety slouží dvě dvojice hydraulických opor umístěných za přední a zadní nápravou odpalovacího zařízení 9P129.

Úryvky a foto z připravované ságy vojsk
v Ralsku

© Bilický Václav 2009

Informační centrum
Ralsko

**HVĚZDOV
I.**

STÁLÁ EXPOZICE
pyrotechnické asanace
Ralska

**Posádky sovětské
armády**

442 ракетная бригада 9K79
Гвездов

©Občanské sdružení Český svět-Ralsko
Vydává město Ralsko 2009